

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

UUDELY/322/2022

Lausunto Suomi-rata Oy:n Lentoratahanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Uudenmaan ELY-keskus pyytää lausuntoa Suomi-rata Oy:n Lentoratahanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto pyydetään antamaan 8.11.2022 mennessä.

Lentorata välillä Pasila (Helsinki) - Kytömaa (Kerava) on uusi 30 kilometrin pituinen kaukoliikenteen rataosa, josta 28 kilometriä sijoittuu tunneliin. Hankevaihtoehtoina tarkastellaan pääradan parantamista 1–2 uudella lisäraiteella sekä vertailuvaihtoehtona hankkeen toteuttamatta jättämistä. YVAN yhteydessä tehtävässä alustavassa linjaussuunnittelussa määritellään Lentoradan likimääräinen sijainti ja tilantarve, kuiluyhteydet maan pinnalle, suhde ympäröivään maankäyttöön sekä tekniset ja liikenteelliset perusratkaisut.

Hankkeen tavoitteena on lyhentää matka-aikoja lentoasemalle, vähentää henkilöautolla ajettuja kilometrejä sekä tuoda kapasiteettia ja vähentää häiriöherkkyyttä pääkaupunkiseudun liikennöinnissä.

YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot ovat:

- VE 1 Lentorata
- VE 2 Pääradan parantaminen kahdella lisäraiteella (5. ja 6. raide)
- VE 3 Pääradan parantaminen yhdellä lisäraiteella (5. raide)
- VE 0 hankkeen toteuttamatta jättäminen (vertailuvaihtoehto)

Kaikissa vaihtoehdoissa oletetaan uuden digitaalisen turvalaite- ja kulunvalvontajärjestelmän rakentamisen toteutuneen 2030-luvulla.

Hankealueen kaavatilanne

Arviointiohjelmassa on kuvattu voimassa olevien Uudenmaan maakuntakaavojen tilanne. Ohjelmassa mainitaan virheellisesti, että voimassa on Uusimaa 2050 maakuntakaava. Uusimaa-kaava 2050 on nimitys kolmen oikeusvaikutteisen vaihemaakuntakaavan muodostamalle kokonaisuudelle (Helsingin seutu, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava). Hankealue sijaitsee Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueella. Ohjelmassa todetaan virheellisesti myös Lentoasemaa koskeva maakuntakaavatilanne. Helsinki-Vantaan lentoasema on osoitettu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa liikennealueen aluevarausmerkinnällä.

Arviointiohjelmassa on lueteltu hankealueeseen liittyvät maakuntakaavamerkinnot. Luettelosta puuttuvat seuraavat hankkeen kannalta merkittävät kaavamerkinnot: taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke, pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke, uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke, raakavesitunneli, sekä raskaan raideliikenteen varikko. Hankealuetta koskevat myös maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset.

Arviointiohjelmassa havaitut puutteet on syytä ottaa selostusvaiheessa huomioon.

Vaikutusten arvioinnin lähtökohtia

Vaikutusten arvioinnin lähtötilanne ja menetelmät on kuvattu hyvin.

Vaikutukset aluerakenteeseen, yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

Arviointiohjelmassa hankealueen kuntien alue- ja yhdyskuntarakenne ja arvioinnin sisältö ja menetelmät on kuvattu asianmukaisesti.

Yksityiskohtana mainittakoon, että maalämpökaivot ja muut maanalaiset rakenteet on mainittu sivulla 88 pohjavesiin kohdistuvien vaikutusarviointien yhteydessä. Maalämpökaivoihin ja muihin maanalaisiin rakenteisiin kohdistuvia vaikutuksia voisi arviointiselostuksessa käsitellä maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten yhteydessä, joihin maanalaiset rakenteet suuremmin liittyvät.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Arviointiohjelmassa on asianmukaisesti kuvattu hankealueen maiseman ja kulttuuriympäristön piirteet ja arvokohteet (valtakunnalliset ja maakunnalliset). Vaikutusten arvioinnissa olisi kuitenkin hyvä ottaa huomioon myös paikallisesti merkittävät kohteet, jos niihin vaikuttaa kohdistuvan suoria vaikutuksia.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

YVA-ohjelmassa on tunnistettu kattavasti arvioitavat liikennevaikutukset. Uudenmaan liitto haluaa täsmentää kuitenkin muutamia liikenteellisiä vaikutustarkasteluja, jotka tulee lisätä YVA-ohjelmaan.

Saavutettavuusvaikutuksia tulee tarkastella Uudenmaan alueella lentoasemalle, Helsingin keskustaan sekä muihin maakuntakaavaan mukaisiin keskustatoimintojen alueiden keskuksiin. Saavutettavuutta tulee tarkastella henkilöliikenteen lisäksi myös tavaraliikenteen kannalta pääradalla ja Lahden oikoradalla huomioiden yhteydet Sköldvikiin ja Vuosaareen.

YVA-ohjelma luonnoksessa mainittujen valtakunnallisten ratahankkeiden Suomiradan ja Itäradan lisäksi tulee arvioida vaihtoehtojen

kehittämismahdollisuuksia liittyen myös Tallinna-tunneliin ja siihen liittyvään yhteyteen Hanko–Hyvinkää-radalle. Tallinna-tunnelin yhteys lentoasemalle ja Hanko–Hyvinkää-radalle tulee lisätä myös hankekuvaukseen mahdollisiin pitkän aikavälin uusiin ratasuuntiin.

Liikennejärjestelmän kehittämismahdollisuuksien ohella tulee tarkastella vaihtoehtojen liikennöinnin häiriöherkkyyttä.

Lähijunaliikenteen kehittäminen vaatii junaliikenteen varikon toteuttamisen Pääradalle ja voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu raskaan raideliikenteen varikko Keravan kohdalle. Uudenmaan liitto katsoo, että varikon toteuttamisen mahdollisuuksia tulee arvioida tarkasteltavissa vaihtoehdoissa.

Kaikissa vaihtoehdoissa oletetaan uuden digitaalisen turvalaite- ja kulunvalvontajärjestelmän rakentamisen toteutuneen 2030-luvulla. Arviointiselostukseen voisi sisällyttää kuvauksen siitä, mitkä ovat uuden turvalaite- ja kulunvalvontajärjestelmän vaikutukset liikennöintiin ja miten se parantaa tilannetta nykytilaan verrattuna.

Vaikutukset luonnonoloihin ja suojelualueisiin

Luonnonolojen suhteen myönteisissä vaikutuksissa olisi syytä tarkastella myös mahdollisuudet ekologisten yhteyksien parantamiseen nykytilaan verrattuna hankkeen yhteydessä.

Liitekartan 1, Luonnonympäristö, merkintöjen selityksessä on epätarkkuutta maakuntakaavan merkintöjen osalta. Kartan aineistolähteistä puuttuu maakuntakaavan suojelualuumerkintöjen ja maakunnallisesti arvokkaiden luontokohteiden lähteet.

Meluvaikutukset

Arviointiohjelmassa on kuvattu suunnittelualueen nykyistä melutilannetta ja melutasoa juna- ja tieliikenteen melun osalta. On huomattava, että Lentoradan linjaus sijaitsee maakuntakaavan lentomelualueella lähes koko matkan lentoasemalta Keravan Kytömaalle asti. Selostuksessa ja vaikutusten arvioinnissa onkin syytä ottaa huomioon myös lentoliikenteen aiheuttama melu, sekä eri melulähteiden yhteisvaikutukset eri hankevaihtoehdoissa. Myös runkomeluvaikutukset on otettava vaikutusten arvioinnissa huomioon.

Arviointiohjelmassa on esitetty riittävästi vaihtoehtoja ja ne ovat toistensa kanssa vertailukelpoisia. Ohjelmassa esitettyä arvioinnin laajuutta voidaan pitää lähtökohtaisesti riittävänä arviointiselostuksen laatimiselle.

Uudenmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa arviointiohjelmasta.

Ilona Mansikka
Kaavoituspäällikkö,
Aluesuunnittelun johtajan varahenkilö

Kaarina Rautio
Suunnittelupäällikkö

Jakelu

Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto / Kirjaamo